

1 Što u praksi znače koncepti „uzdržavanje“ i „obveza uzdržavanja“? Koje osobe moraju drugim osobama plaćati doplatak za uzdržavanje?

Pojam „uzdržavanje“ odnosi se na neposredne ljudske potrebe za preživljavanje, uglavnom na hranu. Međutim, pojmom uzdržavanje obuhvaćene su sve životne potrebe bez obzira na to odnose li se na odgoj, obrazovanje, kulturne ili slobodne aktivnosti osobe.

Obveze uzdržavanja uključuju plaćanje doprinosa – u načelu u novcu – kojima se zadovoljavaju životne potrebe korisnika.

Sljedeće osobe obvezne su osigurati uzdržavanje prema redoslijedu srodstva:

[a] bračni drug, čak i ako su razvedeni [ako postoji obveza uzdržavanja nakon razvoda];

[b] potomci prema precima prema redoslijedu nasljeđivanja bez oporuke;

[b] preci [roditelji, bake i djedovi: ako nema roditelja ili nisu sposobni] prema neoženjenoj djeci (biološkoj ili usvojenoj), u načelu, dok su maloljetni;

[b] braća i sestre prema braći i sestrama, a

posebni su slučajevi uzdržavanja sljedeći:

[c] uzdržavanje koje se plaća u slučaju rastave i nakon razvoda ili poništaja braka i

[d] uzdržavanje koje se plaća neudanoj majci djece rođene izvan braka prije priznavanja.

2 Do koje godine dijete može primati doplatak za uzdržavanje? Postoje li različita pravila za uzdržavanje maloljetnika i odraslih osoba?

Dijete u načelu ima pravo primati uzdržavanje od predaka [roditelja ili djedova i baka] do punoljetnosti, odnosno, dok ne navrši 18 godina.

Djeca imaju pravo primati uzdržavanje nakon punoljetnosti dok studiraju ili pohađaju visoko obrazovanje ili tečaj stručne izobrazbe i ne mogu raditi zbog studija te nemaju osobne imovine kojom bi mogli zadovoljiti svoje potrebe za uzdržavanje.

Osoba ima pravo na uzdržavanje samo ako se ne može sama uzdržavati vlastitom imovinom ili radom prikladnim za svoje godine, zdravstveno stanje i općenito uvjete života, uzimajući u obzir, između ostalog, njezine obrazovne potrebe. Maloljetnici, čak i ako imaju vlastitu imovinu, imaju pravo na uzdržavanje od roditelja ako prihod od njihove imovine ili rada nije dovoljan da bi se mogli uzdržavati sami. Međutim, osoba nije obvezna osigurati uzdržavanje ako, s obzirom na svoje druge obveze, nije to u mogućnosti učiniti bez da ugrozi vlastito uzdržavanje. To se pravilo ne primjenjuje kada roditelj uzdržava maloljetnika, osim ako maloljetnik ima pravo da ga uzdržava neka druga osoba ili se može uzdržavati vlastitom imovinom.

U slučaju bivših bračnih drugova:

Bivši bračni drug koji se ne može uzdržavati vlastitim prihodom ili imovinom ima pravo tražiti uzdržavanje od drugog bračnog druga u sljedećim slučajevima:

(1) ako je, u trenutku proglašenja razvoda, bračni drug koji podnosi zahtjev takve dobi ili zdravstvenog stanja da se od njega ne može tražiti da se bavi primjerenim zanimanjem koje bi mu omogućilo da se sam uzdržava, (2) ako bračni drug koji podnosi zahtjev mora skrbiti o maloljetniku i stoga se ne može baviti primjerenim zanimanjem, (3) ako bračni drug koji podnosi zahtjev ne može naći primjereno redovito zaposlenje ili mu je potrebna strukovna izobrazba; u svakom od tih slučajeva pravo traje najviše tri godine od datuma proglašenja razvoda, ili (4) u svakom drugom slučaju u kojem je dodjela uzdržavanja u trenutku proglašenja razvoda nužna na valjanoj osnovi.

Međutim, uzdržavanje se može uskratiti ako za to postoji dobar razlog, posebno ako je brak trajao kratko ili ako je bračni drug koji bi mogao imati pravo na uzdržavanje odgovoran za razvod ili se dobrovoljno doveo do siromaštva.

Oba bračna druga moraju jedno drugome dati točne informacije o imovini i prihodima ako su one važne za iznos uzdržavanja. Na zahtjev jednog od bračnih drugova podnesenog putem nadležnog državnog odvjetnika, svaki poslodavac, upravno tijelo ili porezna uprava moraju dostaviti sve odgovarajuće informacije koje imaju o imovini drugog bračnog druga, a posebno o njegovu prihodu.

3 Moram li se prijaviti ovlaštenom nadležnom tijelu ili sudu kako bih dobio uzdržavanje? Koji su glavni elementi tog postupka?

U načelu osoba koja ima pravo na uzdržavanje mora sudu podnijeti zahtjev u kojem traži uzdržavanje od obveznika uzdržavanja.

Ako se primjenjuje Konvencija iz New Yorka o naplati uzdržavanja u inozemstvu (Zakon 4421/1964), delegacija odgovorna za prijenos zahtjeva za uzdržavanje od uzdržavane osobe koja je rezident države stranke Konvencije tražit će od delegacije odgovorne za primanje takvog zahtjeva u odgovarajućoj državi stranci Konvencije u kojoj živi obveznik uzdržavanja, odnosno od Ministarstva pravosuđa u Grčkoj, da poduzme sve potrebne mjere kako bi uzdržavana osoba mogla naplatiti uzdržavanje. Ministarstvo pravosuđa u praksi povjerava odvjetniku zadaću osiguravanja priznavanja prava ili izvršenje presude koju je donio strani sud u korist stranog korisnika, koji može ostvarivati sve odgovarajuće pravne lijekove pred grčkim sudovima.

4 Je li moguće podnijeti zahtjev u ime rođaka (ako jest, do kojeg koljena) ili djeteta?

Umjesto maloljetnika koji u skladu sa zakonom [članak 63. CCP-a] ne mogu sami podnijeti zahtjev sudu za naplatu uzdržavanja protiv odgovorne osobe, takve postupke može pokrenuti osoba kojoj je dodijeljena roditeljska odgovornost [fizička osoba: roditelj ili druga osoba ili pravna osoba, na primjer, institucija].

5 Ako namjeravam pokrenuti sudski postupak, kako da znam koji je sud nadležan?

U postupcima radi ostvarivanja prava na uzdržavanje koje podnosi uzdržavana osoba protiv obveznika uzdržavanja nadležan je sudac pojedinac u prvom stupnju [članak 17. stavak 2. i članak 681.B Zakona o parničnom postupku].

Mjesnu nadležnost ima sud u mjestu prebivališta ili boravišta uzdržavane osobe [članak 39.A CCP-a] ili tuženik koji je obveznik uzdržavanja, ako je riječ o spojenom postupku s bračnim sporom ili sporovima između roditelja i djece, ili sud u mjestu u kojem su bračni drugovi imali posljednje zajedničko uobičajeno boravište.

U hitnom slučaju ili slučaju neposredne opasnosti uzdržavana osoba može tražiti od mjesno nadležnog suca pojedinca u prvom stupnju donošenje privremene mjere kojom joj se odobrava privremeno uzdržavanje do donošenja pravomoćne presude o tom pravu u redovnom postupku.

6 Moram li kao podnositelj zahtjeva pokrenuti sudski postupak putem posrednika (npr. odvjetnika, središnjeg ili lokalnog nadležnog tijela, itd.)? Ako ne moram, koji se postupci primjenjuju?

Za pokretanje postupka radi ostvarivanja prava na uzdržavanje nužno je imenovati odvjetnika koji ima punomoć.

7 Moram li platiti pristojbe za pokretanje sudskog postupka? Ako moram, koliko će one približno iznositi? Ako nemam dovoljna financijska sredstva, mogu li dobiti pravnu pomoć za pokrivanje troškova postupka?

U slučaju zahtjeva za uzdržavanje tuženik mora dati polog za sudske troškove tužitelja, koji ne smije biti viši od 300 EUR [članak 173. stavak 4. CCP-a]. Ako u takvim postupcima tuženik ne dostavi službeniku suda dokaz o uplati prije rasprave, smatrat će se da je tuženik odsutan te se protiv njega može donijeti presuda zbog ogluhe [članak 175. CCP-a].

Ako je njegov prihod vrlo nizak, tužitelj može tražiti pravnu pomoć u skladu sa Zakonom 3226/2004 podnošenjem odgovarajućih dokaza te zahtjeva za zasebnu sudsku mjeru sucu pojedincu u prvom stupnju.

8 Kakvo će uzdržavanje sud vjerojatno odobriti? Kako se izračunava iznos održavanja? Je li moguće revidirati sudsku odluku ako se troškovi života ili obiteljske okolnosti promijene? Ako jest, kako (npr. putem automatskog sustava indeksacije)?

Sud određuje uzdržavanje u trajanju od dvije godine uzimajući u obzir zahtjeve za primjerene životne uvjete i obrazovanje uzdržavane osobe te financijsku sposobnost obveznika uzdržavanja. Nakon dvije godine svaka stranka, odnosno uzdržavana osoba ili obveznik uzdržavanja može podnijeti zahtjev za utvrđivanje novog iznosa uzdržavanja i u slučaju promjene okolnosti koje je sud uzeo u obzir, svaka stranka ima pravo zatražiti preispitivanje presude i izmjenu iznosa uzdržavanja.

9 Kako i kome će se uzdržavanje isplaćivati?

U načelu se uzdržavanje plaća uzdržavanoj osobi mjesečno za prethodni mjesec.

Iznos uzdržavanja ne može se plaćati kao paušalni iznos, osim u slučaju uzdržavanja nakon razvoda [članak 1443. točka (b) Građanskog zakona].

Ako je uzdržavana osoba maloljetnik, ili dobiva pomoć suda, uzdržavanje se plaća njegovu roditelju ili zastupniku ili skrbniku kojeg je imenovao sud i koji će očito izvršavati odgovarajuće radnje u ime uzdržavane osobe.

10 Ako dotična osoba (dužnik) ne plati dobrovoljno, koje je akcije moguće poduzeti kako bi ju se prisililo da plati?

Ako obveznik uzdržavanja odbije plaćati uzdržavanje, uzdržavana osoba pokušat će ovršiti potraživanje protiv svoje imovine, ako je ima.

11 Ukratko opišite sva ograničenja provedbe, posebice pravila za zaštitu dužnika i ograničenja ili rokove zastare u svom sustavu provedbe.

Pravo na uzdržavanje prestaje ako prestanu postojati uvjeti na temelju kojih je odobreno, ili u slučaju smrti uzdržavane osobe ili obveznika uzdržavanja. Na potraživanje uzdržavane osobe protiv obveznika uzdržavanja primjenjuje se zastara u trajanju od pet godina, počevši od trenutka podnošenja potraživanja. Na potraživanja osoba [tj. ustanove] koje su platile uzdržavanje uzdržavanoj osobi umjesto izvornog obveznika uzdržavanja primjenjuje se zastara od pet godina [članak 250. stavak 17. Građanskog zakona].

Neudana majka ima pravo potraživati troškove rođenja i uzdržavanja od djetetova oca ograničeno vrijeme [dva mjeseca prije rođenja i četiri mjeseca, ali ne više od godine dana [u iznimnim slučajevima], nakon rođenja, ako je sud utvrdio očinstvo i majka nema dovoljno sredstava. Potraživanje neudane majke odlazi u zastaru tri godine nakon rođenja, a ovrha se provodi i protiv očevih nasljednika.

Za potraživanja za uzdržavanje dopuštena je ovrha do 1/2 plaće obveznika uzdržavanja i primjenjuje se i na pologe u kreditnim institucijama [članak 982. stavak 2. točka (d) i stavak 3. CCP-a].

12 Postoji li organizacija ili nadležno tijelo koje mi može pomoći pri osiguranju uzdržavanja?

Ne, osim u slučaju stranih korisnika koji se mogu obratiti Ministarstvu pravosuđa da im pomogne u ostvarivanju njihovih prava [vidi prethodni odgovor na pitanje 3.].

13 Mogu li organizacije (državne ili privatne) unaprijed u cijelosti ili djelomično umjesto dužnika isplatiti uzdržavanje?

Ne u Grčkoj.

[Osim ako institucija ili javna ili privatna pravna osoba skrbi o maloljetniku; u tom slučaju ona ima obvezu uzdržavanja i stoga se po službenoj dužnosti podvrgava [članak 1490. Građanskog zakona] pravima osobe koja ima pravo na uzdržavanje. Međutim, ni u kojim okolnostima ne može se tražiti plaćanje potraživanja uzdržavanja unaprijed, čak i ako ga je priznao sud, za maloljetnika koji ima pravo na uzdržavanje koje mu duguje drugi obveznik uzdržavanja.

14 Ako se nalazim u ovoj državi članici, a dužnik ima prebivalište u drugoj državi:

14.1 Mogu li dobiti pomoć nadležnog tijela ili privatne organizacije u toj državi članici?

U skladu s odredbama članaka 51. i 56. prethodno navedene Uredbe, središnje tijelo države članice osobe koja podnosi zahtjev za uzdržavanje: a) surađuje sa središnjim tijelom države članice obveznika uzdržavanja u pogledu slanja i zaprimanja predmetnih zahtjeva; (b) pokreće ili olakšava pokretanje postupka povodom tih zahtjeva. U vezi s takvim zahtjevima središnja tijela poduzimaju odgovarajuće mjere kako bi: (a) prema potrebi osigurala pravnu pomoć ili olakšala osiguranje pravne pomoći; (b) pomogla pri pronalaženju obveznika uzdržavanja ili osobe koja ima pravo na uzdržavanje, ponajprije u skladu s člancima 61., 62. i 63. Uredbe; (c) pomogla pri pribavljanju podataka o dohotku i, prema potrebi, financijskoj situaciji obveznika uzdržavanja ili uzdržavane osobe, uključujući lokaciju imovine, ponajprije u skladu s člancima 61., 62. i 63.; (d) potakla postizanje mirnih rješenja u svrhu dobrovoljnog plaćanja uzdržavanja, kad je to potrebno, i s pomoću posredovanja, mirenja ili sličnih postupaka; (e) olakšala redovito izvršenje odluka o uzdržavanju, uključujući i moguće zaostatke isplata; (f) olakšala naplatu i promptni prijenos isplata za uzdržavanje; (g) olakšala pribavljanje dokaza u obliku isprava ili u drugom obliku, ne dovodeći pritom u pitanje Uredbu (EZ) br. 1206/2001; (h) osigurala pomoć pri utvrđivanju roditeljstva kad je to potrebno za naplatu tražbina za uzdržavanje; (i) pokrenula postupak ili olakšala njegovo pokretanje i ostvarila potrebne privremene mjere teritorijalnog karaktera čija je svrha osigurati ishod neriješenog zahtjeva za uzdržavanje; (j) olakšala uručivanje pismena u skladu s Uredbom (EZ) br. 1393/2007.

14.2 Ako da, kako se mogu obratiti tom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji?

Obratite se Središnjoj službi Ministarstva pravosuđa na sljedećoj adresi: 96 Mesogeion Ave., Atena – Grčka, PC 11527, tel. +30.

210.7767322 civilunit@justice.gov.gr

15 Ako se nalazim u drugoj državi, a dužnik se nalazi u toj državi članici:

15.1 Mogu li izravno uputiti zahtjev takvom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji u toj državi članici?

15.2 Ako mogu, kako se mogu obratiti tom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji i kakvu vrstu pomoći mogu primiti?

16 Obvezuje li tu državu članicu Haški protokol iz 2007.?

17 Ako državu članicu ne obvezuje Haški protokol iz 2007., koji će se zakon primjenjivati na zahtjev za uzdržavanje prema pravilima međunarodnog privatnog prava? Koja su odgovarajuća pravila međunarodnog privatnog prava?

Grčku obvezuje Haški protokol od 23. studenoga 2007. o pravu primjenjivom na obveze uzdržavanja. U skladu s Protokolom obveze uzdržavanja uređene su pravom države članice uobičajenog boravišta uzdržavane osobe pa se ako uzdržavana osoba boravi u Grčkoj primjenjuje grčko pravo.

18 Koja su pravila za pristup pravosuđu u prekograničnim slučajevima unutar EU-a u skladu sa strukturom poglavlja V. Uredbe o uzdržavanju?

U poglavlju V. Uredbe Vijeća (EZ) br. 4/2009 predviđeno je pravo na pravnu pomoć, uključujući savjetovanje radi postizanja nagodbe prije pokretanja sudskog postupka, pravnu pomoć pri pokretanju postupka pred tijelom ili sudom i zastupanje na sudu, oslobođanje od sudskih troškova i honorara osoba ovlaštenih za obavljanje naloga u postupku ili pomoć za njihovo podmirenje. U državama članicama u kojima je stranka koja u postupku ne uspije dužna platiti troškove suprotne strane, ako primatelj pravne pomoći izgubi spor, to uključuje i troškove suprotne stranke ako bi pravna pomoć uključivala te troškove da je primatelj pravne pomoći uobičajeno boravio u državi članici suda pred kojim se vodi postupak, tumačenje, prijevod dokumenata koje zahtijeva sud ili nadležno tijelo i predočuje primatelj pravne pomoći koji su potrebni za rješavanje spora, putne troškove koje snosi primatelj pravne pomoći ako pravo ili sud predmetne države članice zahtijeva fizičku prisutnost osoba koje su uključene u predstavljanje primateljeva predmeta na sudu ili ako sud odluči da predmetne osobe ne mogu biti drukčije saslušane na način prihvatljiv za sud.

19 Koje je mjere donijela ova država članica kako bi osigurala funkcioniranje aktivnosti opisanih u članku 51. Uredbe o uzdržavanju?

Središnje tijelo, između ostalog, redovito komunicira s nadležnim tijelima u cilju: (a) lakšeg pronalaženja obveznika uzdržavanja ili uzdržavane osobe (b) prikupljanja odgovarajućih podataka o prihodu i, ako je potrebno, drugim financijskim okolnostima obveznika uzdržavanja ili uzdržavane osobe, uključujući lokaciju imovine i (c) poticanja dobrovoljnog plaćanja uzdržavanja.

Ova je internetska stranica dio portala [Vaša Europa](#).

Važno nam je vaše [mišljenje](#) o korisnosti pruženih informacija.

This webpage is part of an EU quality network

Posljednji put ažurirano: 16/12/2020

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJA-a. Prijevod je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.